

Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund

Til JD

26.3.2020

Høring – forslag til midlertidig forskrift om straffegjennomføring i medhold av lov 24. mars 2020 om forskriftshjemmel for å avhjelpe konsekvenser av utbruddet av Covid-19 mv. (koraloven)

Det vises til den utsendte høringen

Ved en inkurie ble vårt høringssvar sendt KDI og ikke til JD. NFF håper høringssvaret allikevel vil bli hensyntatt i det videre arbeidet.

NFF har i høringssvaret utarbeidet en SWOT i sakens anledning.

NFF vil presisere at kriminalomsorgen er en presset etat både som følge av Covid-19 samt flere år med kutt i driftsbudsjettene. Både fengslene og friomsorgen har merket kuttene og det er ikke ansvarlig å pålegge kriminalomsorgen ytterligere oppgaver ute at det følger med friske midler for å gjennomføre tiltakene.

Kommentarer og forslag til de enkelte paragrafene

§ 1 Besøk i fengsel

Hvilke rettigheter til de innsatte skal det lempes på? Det kan åpenbart ikke være blankofullmakt.

Det er viktig at kriminalomsorgen isoleres mest mulig slik at det både er viktig og riktig å forby besøk og permisjon. Det er viktig at tiltaket kompenseres på andre måter.

Viktig at de får på plass digitale hjelpemidler, slik at barn kan få mulighet til å holde kontakt med den innsatte/mor/far via skype. Det må da legges til rette for at dette kan la seg gjennomføre.

Det må være tilstrkkelig med ansatte for å gjennomføre kompenserende tiltak.

2 Gjennomføring av straff med elektronisk kontroll utenfor fengsel

Vil det være behov for ytterligere straffavbrudd og overgang til EK ved prøveløslatelse, da det er fler og fler fengsler med ledige plasser som følge av færre innsettelse.

NFF tror ikke at løsningen da er å utvide målgruppa og i hvert fall ikke i en krisesituasjon som landet er i nå.

Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund

Ved utvidelse til 6 måneder nå vil det bli enda større belastning på de ansatte. Ansatte i friomsorgen er svært sårbare nå sett opp mot Covid-19 situasjonen. Ansatte er i karantene / har hjemmekontor, og mange av de går nå alene på vakt.

Kontrolltiltak som de ansatte vanligvis har i form av ruskontroller/hjemmekontroller er satt til det minimumet. Det vil si at de per dags dato ikke gjennomfører f.eks. rusprøver av de domfelte på grunn av smittefare. Hjemmekontroller utgår på bakgrunn av det samme (kun av visuell karakter) – og de skal ikke gjennomføre slikt alene.

Hvordan vil det da bli med lengre dommer og grovere domskategorier?

Det at domfelte heller ikke har sysselsetting pga at de er permittert eller pga sysselsettingsstedet er stengt, gjør situasjonen ekstra krevende sikkerhetsmessig, spesielt overfor barn/ektefelle. Dette er ikke bare «snille» folk (pr d.d. har 3 domfelte begått drap kort tid etter soning med ek, i løpet av de 4 siste årene, bare i Innlandet).

De ansatte sliter i stor grad med å finne frivillig sysselsetting hos oppdragsgivere på grunn av situasjonen. Det er derfor blitt lagt opp til fysisk aktivitet (gåturer m.m) for domfelte, men disse må kontrolleres av de ansatte fysisk. Ansatte bruker derfor mye tid per dags dato på å få kontrollert dette, mye grunnet geografien (kjøreavstander, fergestrekninger m.m).

Hvordan vil dette gå med dommer som strekker seg over 6 måneder? Sysselsettingen bør også kontrolleres flere ganger i uken. I tillegg kommer saksbehandlingen utenom. Dette er også tidskrevende, og NFF forventer at det vil bli mer krevende med lengre dommer.

Barneperspektiv

At adgangen til å gjennomføre straff for voldsforbrytelser med elektronisk kontroll utenfor fengsel eventuelt utvides: Her blir det viktig å ha fokus på barna under EV, og når det enkelte vedtak skal fattes, og at sinneproblematikk hos den domfelte kartlegges godt. Hvordan skal de ansatte vi få fanget opp bekymringer når de ansatte ikke får kontrollert situasjonen hjemme? De ansatte vet ikke om samtykkene fra samboende er reelle, siden de ikke møter dem, men bare snakker med dem over telefonen.

Det gjennomføres nå egnethetsvurderinger på telefon. Dvs at de ansatte ikke får noen inntrykk av hvordan dynamikken i familien til en domfelt er, spesielt med tanke på barn. Et hjemmebesøk sier mye om slike ting.

De ansatte er heller ikke inne i hjemmene ved pålenkinger nå, de «fjernpålenker», dvs at de heller ikke her merker om noe er «galt» i en familie.

Ruskontroll gjøres i praksis ikke nå om dagen, siden det bare skal utføres dersom domfelte er åpenbart beruset, og da etter streng vurdering av smittefare.

Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund

Hva med eventuelle fornærmerede i saken? Den allmennpreventive oppfatningen? Det er ingen gjennomføring av programvirksomhet eller rehabiliterende tiltak.

§ 3 Elektroniske kontrolltiltak som vilkår ved prøveløslatelse fra fengselsstraff

Etablert behandlingsopplegg

Gjelder innsatte i rehabiliteringssituasjon/behandlingssituasjon. Flere av våre innsatte er planlagt oppstart i institusjonsbehandling (ev. §12), medikamentell behandling (Naltrekson/LAR) og andre aktuelle behandlingsopplegg. Det har vært gjort et grundig planleggingsarbeid, i samarbeid med eksterne samarbeidspartnere, under soning. Og flere av disse tiltakene har oppstart i April/Mai.

Det er innsatte som i lengre tid har arbeidet for å kvalifisere seg for denne form for behandling, og som gjerne nå gjennomfører omfattende rusprogram under soningen. Noen av disse vil bli vurdert prøveløslatt, og kan vurderes for EK som vilkår under ev. prøveløslatelse.

De fleste av disse innsatte har et kjent og etablert rusproblem, og som vil møte store utfordringer i det de blir løslatt. Og spesielt slik situasjonen i samfunnet er nå, der mange tilbud til denne gruppen er stengt ned el. sterkt redusert pga. Corona.

Forbundet tenker at en må være svært bevisst ved vurdering av prøveløslatelse for denne gruppen innsatte. Faren for å miste allerede planlagt behandling, rusbruk, ny kriminalitet, og i verste fall overdoser vurderer forbundet som stor i slike tilfeller.

Selv om det er en vanskelig situasjon i våre enheter for tiden, er plutselige løslatelser for denne gruppen svært ødeleggende, og spesielt slik situasjonen i samfunnet er nå.

NFF foreslår derfor at det under §3 bør stå ;

- Innsatte som er i et etablert behandlingsforløp med oppstart av behandling innen to måneder ikke bør vurderes for prøveløslatelse.

§ 4 Straffavbrudd

Straffavbrudd mot den innsattes ønske må uansett aldri forekomme.

§ 5 Ikrafttreden

Må være tilstrekkelig tid for organisasjonen til å planlegge en forsvarlig gjennomføring av forskriftsendringen.

Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund

SWOT analyse. Midlertididige forskrifter. EK

FORSKRIFTSENDRING

6 mnd straffegjennomføringstid.

Oppmykning av kategori vold

EK som vilkår ved LPP

Innføring av ny teknologi

STYRKER

Frigir kapasitet i fengslene

Hensiktsmessig utslusning.

Kostnadsbesparende.

Tilstrekkelig sikkerhetsnivå

EK holdes i drift.

SVAKHETER

Flat straffegjennomføring uten progresjon

Kapasitet blir styrende, ikke egnethet.

Erfaringsmessig svært lang sonings tid.

Strengere vilkår enn frigangssoning.

Økt belegg uten økning i HR ressurser.

Liten mulighet for tilpasset sysselsetting

Begrenset kontrollvirksomhet

Mennesker erstattes av teknologi

Svært begrenset ruskontroll

Etablering av klientrelasjon vanskeligjøres

Krever høy presisjon ved innvilgelse

Svak prosess / medvirkning før implementering

Svært utfordrende omstendigheter.

Organisasjonen er p.t dysfunksjonell i alle ledd.

Få muligheter for behandlingsopplegg.

Ingen mulighet for gjennomføring av program

Nødvendighet av endring er dårlig kommunisert.

Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund

MULIGHETER
Tilførsel av ny teknologi.
Styrket samarbeid fengsel / friomsorg.
Økte muligheter for ungdom med voldsdøm.
Felles oppgaveløsning internt i friomsorgen.
Flere domfelte på riktig sikkerhetsnivå
Økt fokus på EK i fengslene.
Utfasing av eksterne kontrollører.

TRUSLER
Uegnet klientell overføres EK.
Ansatte blir fraværende grunnet sykdom / karantene
Flere brudd grunnet svak kontroll.
Krevende å korrigere uønsket atferd.
Svak relasjon til klient skaper sikkerhetsrisiko
Økt smitterisiko for ansatte og domfelte.
Ansatte følger ikke smittevernsrutiner.
Domfelte bruker sykdom for å unndra seg kontroll.
Feil med ny og uprøvd teknologi.
Vanskelig å overføre til fengsel ved brudd.
Ikke ønskelig med bruk av offentlig kommunikasjon.
Risiko for økning av vold / trusler mot ansatte.
Krevende med implementering av nye forskrifter - under rådende forhold.
Kan være krevende å lære opp støtteressurser.
Utrygghet blant ansatte.
Endring er uforståelig for ansatte - oppleves å være en form for kanonføde. Jfr. Korona
Lavnivå EK drift blir ikke tilbakestilt etter krisen.
Organisasjon er ikke tilpasset økt case load.
Kommuner med inn / utreise begrensninger
Økt arbeidspress for ansatte

Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund

Med hilsen

Asle Aase/s/
forbundsleder